

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2024. szeptember 5.*

„Előzetes döntéshozatal – Hitelintézetek reorganizációja és felszámolása – 2001/24/EK irányelv – 3. és 6. cikk – Valamely hitelintézettel szemben hozott reorganizációs intézkedés – Az említett hitelintézet kötelezettségeinek és felelősségének átruházása egy »áthidaló bankra« azt megelőzően, hogy az említett hitelintézettel szemben fennálló követelés kifizetése iránt keresetet nyújtanak be – E kötelezettségek és felelősségek közül egyesek ugyanazon hitelintézetre történő visszaruházása – Az érintett eljárás megindításának helye szerinti tagállam joga (*lex concursus*) – Valamely reorganizációs intézkedés más tagállamokban kifejtett joghatásai – Kölcsönös elismerés – A reorganizációs intézkedés közzétételére irányuló kötelezettség megsértésének joghatásai – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17., 21., 38. és 47. cikke – A tulajdonhoz való jog – Hatékony bírói jogvédelem – Fogyasztóvédelem – 93/13/EK irányelv – A 6. cikk (1) bekezdése – Tisztességtelen feltételek – A jogbiztonság elve és a bizalomvédelem elve – Az »áthidaló bank« passzív perbeli legitimációja”

A C-498/22–C-500/22. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2022. július 21-én és 22-én érkezett, 2022. július 19-i határozataival terjesztett elő

a **Novo Banco SA – Sucursal en España**,

a **Banco de Portugal**,

a **Fundo de Resolução**

és

C.F.O. (C-498/22),

J.M.F.T.,

M.H.D.S. (C-499/22),

a **Proyectos, Obras y Servicios de Badajoz SL** (C-500/22)

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

* Az eljárás nyelve: spanyol.

tagjai: C. Lycourgos tanácselnök, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin és L. S. Rossi (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: L. Carrasco Marco tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. október 26-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Novo Banco SA – Sucursal en España képviselőjében B. Fiestas Muñoz, N. Rodríguez Fernández és A. Suberviola Pagola abogados,
- a Banco de Portugal és a Fundo de Resolução képviselőjében C. García Vega és J. M. Rodríguez Cárcamo abogados,
- C.F.O. képviselőjében J.M. Arroyo Lorenzo abogado és I.C. Covadonga Juliá Corujo procuradora,
- J.M.F.T és M.H.D.S. képviselőjében J. A. Ballesteros Garrido abogado,
- a Proyectos, Obras y Servicios de Badajoz SL képviselőjében J. M. Aguado Maestro abogado,
- a spanyol kormány képviselőjében L. Aguilera Ruiz és A. Gavela Llopis, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében P. Barros da Costa, M. Esménio és A. Rodrigues, meghatalmazotti minőségben, segítők: R. Esteves de Oliveira és P. Pinheiro advogados,
- az Európai Parlament képviselőjében J. Etienne, P. López-Carceller és Tamás A., meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Unió Tanácsa képviselőjében G. Rugge és A. Westerhof Löfflerová, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében J. L. Buendía Sierra, A. Nijenhuis, N. Ruiz García és D. Triantafyllou, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2024. március 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 125., 15. o.) 3. cikke (2) bekezdésének és 6. cikkének, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95.,

29. o.) 6. cikke (1) bekezdésének, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17., 21., 38. és 47. cikkének, valamint a jogbiztonság elvének és a bizalomvédelem elvének az értelmezésére vonatkoznak.

- 2 E kérelmeket a – Banco de Portugal (portugál nemzeti bank) és a Fundo de Resolução (szanálási alap, Portugália) által támogatott – Novo Banco SA – Sucursal en España (a továbbiakban: Novo Banco) és a Novo Banco több ügyfele között folyamatban lévő jogvitákban nyújtották be, amelyek tárgya a Banco Espírito Santo SA (BES), egy portugál hitelintézet, és annak spanyol fióktelepe (a továbbiakban: BES Spanyolország) – amelynek a Novo Banco a jogutódja – tekintetében hozott reorganizációs intézkedések által a pénzügyi termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó különböző szerződésekre gyakorolt hatása.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2001/24 irányelv

- 3 A 2001/24 irányelv (3), (4), (6), (7), (11), (12) és (16) preambulumbekzdése a következőképpen szól:

„(3) Ez az irányelv a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2000. március 20-i 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben [(HL 2000. L 126., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 272. o.)] meghatározott közösségi törvényalkotási keret részét képezi. Ebből következik, hogy működésük során a hitelintézet és annak fióktelepei egyetlen egységet alkotnak, amely azon állam illetékes hatóságainak felügyelete alá tartozik, amelyik [az Európai] Közösség egész területére érvényes engedélyt kiadta.

(4) Különösképpen nem kívánatos ennek, a hitelintézet és fióktelepei közötti egységnek a megszüntetése abban az esetben, ha reorganizációs intézkedések foganatosítása, illetve felszámolási eljárás megindítása válik szükségessé.

[...]

(6) A székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságainak kizárólagos hatáskörrel kell rendelkezniük arra nézve, hogy az adott tagállam hatályos jogszabályaiban és gyakorlatában meghatározott reorganizációs intézkedések tekintetében dönthessenek, valamint azokat végrehajthassák. A tagállamok jogszabályainak és gyakorlatának egységesítése során felmerülő nehézségek miatt elengedhetetlen, hogy a tagállamok kölcsönösen elismerjék az egyes tagállamok által – az általuk engedélyezett hitelintézetek működőképességének helyreállítására – megtett intézkedéseket.

(7) Elengedhetetlen, hogy a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai által elfogadott reorganizációs intézkedések, illetve az ilyen reorganizációs intézkedések foganatosítására az adott hatóságok által kinevezett személyek és szervek által végrehajtott intézkedések – ideértve a kifizetések felfüggesztésének, a végrehajtási intézkedések felfüggesztésének, a követelések csökkentésének vagy bármely, harmadik személy fennálló jogait érintő intézkedésnek a lehetőségét – minden tagállamban hatályosak legyenek.

[...]

(11) A reorganizációs intézkedések végrehajtásáról a fióktelepek helye szerinti tagállamokban értesíteni kell a harmadik személyeket, amennyiben az ilyen intézkedések azokat egyes jogaik gyakorlásában hátráltathatják.

(12) Annak érdekében, hogy a hitelezők között érvényesíthető legyen a jogorvoslati lehetőség tekintetében érvényes egyenlő bánásmód elve, a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai kötelesek meghozni azokat az intézkedéseket, amelyek a fogadó tagállamban lévő hitelezők számára lehetővé teszik, hogy jogorvoslati jogaikat az előírt határidőn belül gyakorolhassák.

[...]

(16) A hitelezőkkel szembeni egyenlő bánásmód érvényesítése azt kívánja, hogy a hitelintézet felszámolása az egységesség és az egyetemlegesség elvei szerint történjen, amely megköveteli, hogy a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai kizárólagos hatáskörrel rendelkezzenek, valamint döntéseiket elismerjék, és azok az összes többi tagállamban – minden külön formáság nélkül – képesek legyenek előidézni a székhely szerinti tagállam törvényei által megkívánt eredményeket, kivéve, ha ez az irányelv másképp rendelkezik.”

4 A 2001/24 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Ez az irányelv azokra a hitelintézetekre és azoknak olyan fióktelepeire vonatkozik, amelyek – a 2000/12/EK irányelv 1. cikkének 1. és 3. pontja szerint – a székhelyük szerinti tagállamtól eltérő tagállamokban működnek, figyelembe véve az ugyanazon irányelv 2. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeket és kivételeket.”

5 A 2001/24 irányelv 2. cikkének hetedik franciabekezdése szerint „reorganizációs intézkedések” „azok az intézkedések, amelyek célja a hitelintézet pénzügyi helyzetének megőrzése vagy helyreállítása, és amelyek érinthetik harmadik személyek korábban megszerzett jogait, ideértve a kifizetések felfüggesztésének, a végrehajtás felfüggesztésének vagy a követelések csökkentésének lehetőségét”.

6 Ezen irányelv „Reorganizációs intézkedések” című II. címe tartalmazza az irányelv 3–8. cikkét.

7 Az említett irányelvnek „A reorganizációs intézkedések foganatosítása – az alkalmazandó jog” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Kizárólag a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai jogosultak dönteni egy hitelintézet – ideértve annak más tagállambeli fióktelepeit is – elleni egy vagy több reorganizációs intézkedés megindításáról.

(2) Amennyiben ez az irányelv másképp nem rendelkezik, a reorganizációs intézkedéseket a székhely szerinti tagállam törvényeinek, rendeleteinek és eljárásainak megfelelően kell végrehajtani.

A reorganizációs intézkedések az adott tagállam jogszabályainak megfelelően az egész Közösség területén, minden további formáság nélkül, teljes hatállyal bírnak, ideértve a más tagállamokban lévő harmadik személyeket érintő következményeket is, még abban az esetben is, ha a fogadó tagállam vonatkozó szabályai ilyen intézkedéseket nem tesznek lehetővé, vagy azok végrehajtását az adott esetben nem teljesülő feltételekhez kötik.

A reorganizációs intézkedések az egész Közösség területén akkor lépnek hatályba, amikor az azokat bevezető tagállamban hatályba lépnek.”

8 Ugyanezen irányelvnek a „Közzététel” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben a 3. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében elrendelt reorganizációs intézkedések végrehajtása vélhetően érinteni fogja a fogadó tagállamban lévő harmadik személyek jogait, valamint ha a székhely szerinti tagállamban az intézkedést elrendelő döntés fellebbezhető, a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai, a vagyonfelügyelő, illetve a székhely szerinti tagállamban bármely ilyen felhatalmazással rendelkező személy köteles a döntés kivonatát az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*, valamint minden fogadó tagállam két országos hírlapjában közzétenni, elsősorban annak érdekében, hogy ezzel elősegítse a fellebbezési jog adott határidőn belül történő gyakorlását.

(2) A döntés (1) bekezdésben előírt kivonatát a lehető legkorábban, az erre legmegfelelőbb úton keresztül kell továbbítani az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala és minden fogadó tagállam két országos hírlapja számára.

(3) Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala köteles a kivonatot legkésőbb a küldés napjától számított tizenkét napon belül közzétenni.

(4) Az érintett tagállamok hivatalos nyelvén, illetve nyelvein megfogalmazott kivonatnak tartalmaznia kell mindenekelőtt a döntés célját és jogi alapját, a fellebbezések benyújtására szabott határidőket, konkrétan és világosan megjelölve a határidők lejártának napját, valamint a fellebbezések elbírálásában illetékes hatóságok vagy bíróság pontos címét.

(5) A reorganizációs intézkedéseket az (1) és (3) bekezdésben előírt rendelkezésektől függetlenül kell alkalmazni, és azok teljes hatállyal bírnak a hitelezők vonatkozásában, amennyiben a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai, illetve az adott tagállam ilyen intézkedéseket szabályozó törvényei másképpen nem rendelkeznek.”

9 A 2001/24 irányelv „Folyamatban lévő peres eljárások” című 32. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A reorganizációs intézkedéseknek, illetve a felszámolási eljárásnak a hitelintézet rendelkezése alól kivont vagyontárggyal, illetve a hitelintézettől megvont joggal kapcsolatos, folyamatban lévő peres eljárásra vonatkozó hatásait kizárólag annak a tagállamnak a joga szabályozza, amelyben a peres eljárás folyamatban van.”

A 2014/59/EU irányelv

- 10 A hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 173., 190. o.; helyesbítések: HL 2019. L 165., 129. o.; HL 2020. L 283., 2. o.; HL 2021. 104., 55. o.) (65) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„A részben vagy egészében egy vagy több állami hatóság tulajdonában lévő vagy a szanálási hatóság ellenőrzése alatt álló intézményként az áthidaló intézmény fő célja, hogy biztosítsa az alapvető pénzügyi szolgáltatások folyamatos nyújtását a csődbe jutott intézmény ügyfelei részére, valamint azt, hogy az alapvető pénzügyi tevékenységeket továbbra is elvégezzék. Az áthidaló intézményt az üzleti tevékenység életképes folytatásaként kell működtetni, és amennyiben a feltételek megfelelőek, valamint az ezen irányelvben meghatározott határidőn belül vissza kell helyezni a piacra, vagy amennyiben nem bizonyul életképesnek, fel kell számolni.”

- 11 A 2014/59 irányelvnek „A szanálási hatóságok eljárási kötelezettségei” című 83. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szanálási hatóságok teljesítsék a (2), (3) és (4) bekezdésben rögzített követelményeket, mielőtt ez a szanálási intézkedés meghozatalát követően észszerűen kivitelezhető.

[...]

(4) A szanálási hatóság az alábbiak révén közzéteszi azon határozat vagy aktus másolatát, amely révén a szanálási intézkedésre sor kerül, vagy a szanálási intézkedés hatásait – és különösen a lakossági ügyfelekre gyakorolt hatásait –, valamint adott esetben a 69., 70. és 71. cikkben említett felfüggesztés vagy korlátozás feltételeit és időtartamát összefoglaló közleményt, illetve biztosítja ezek közzétételét:

- a) hivatalos weboldalán;
- b) amennyiben az különbözik a szanálási hatóságtól, az illetékes hatóság weboldalán és az [Európai Bankhatóság (EBH)] weboldalán;
- c) a szanálás alatt álló intézmény weboldalán;
- d) amennyiben a szanálás alatt álló intézmény részvényeit vagy tulajdon- vagy hitelviszonyt megtestesítő egyéb instrumentumait bevezették valamely szabályozott piacra, a szanálás alatt álló intézménnyel kapcsolatos szabályozott információk közzétételéhez [a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról szóló, 2004. december 15-i 2004/109/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 390., 38. o.)] 21. cikkének (1) bekezdésével összhangban használt eszközökkel.

[...]”

- 12 A 2014/59 irányelv „A 2001/24/EK irányelv módosításai” című 117. cikkének 1. pontja előírja, hogy ezen irányelv 1. cikke kiegészül egy (5) bekezdéssel, amelynek értelmében „[e]zen irányelv értesítésre vonatkozó 4. és 7. cikke nem alkalmazandó, ha a 2014/59/EU irányelv 83. cikke alkalmazandó”.
- 13 A 2014/59 irányelv 130. cikkének (1) bekezdése értelmében az irányelv átültetésének határideje 2014. december 31. volt.
- 14 Ezen irányelv 131. cikkének megfelelően az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon, azaz 2014. július 2-án lépett hatályba.

A 93/13 irányelv

- 15 A 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése előírja:
„Egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.”
- 16 Ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:
„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”
- 17 Az említett irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:
„A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.”

A spanyol jog

- 18 A 2001/24 irányelvet a 2005. április 22-i Ley 6/2005 sobre saneamiento y liquidación de las entidades de crédito (a hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló 6/2005. sz. törvény; a BOE 2005. április 23-i 97. száma, 13912. o.) ültette át a spanyol jogrendbe.
- 19 E törvény 19. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:
„Ha az Európai Unió valamely tagállamában engedéllyel rendelkező olyan hitelintézet tekintetében, amely Spanyolországban legalább egy fiókteleppel rendelkezik, vagy ott szolgáltatásokat nyújt, reorganizációs intézkedést hoztak vagy felszámolási eljárást indítottak, a szóban forgó intézkedés vagy eljárás Spanyolországban minden további formalitás nélkül, teljes hatállyal bír és akkor lép hatályba, amikor az intézkedést elfogadó vagy az eljárást megindító tagállamban hatályba lép.”

A portugál jog

- 20 Az 1992. december 31-i Decreto-Lei [que] Aprova o Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (a hitelintézetek és pénzügyi társaságok általános rendszerének jóváhagyásáról szóló törvényerejű rendelet) által jóváhagyott Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (a hitelintézetekre és pénzügyi társaságokra vonatkozó általános szabályozás) (*Diário da República*, I-A. sorozat, 301-A/2012. szám, a továbbiakban: RGICSF) 145-C. és azt követő cikkeit a 2012. február 10-i Decreto-Lei n° 31-A/2012 (31-A/2012. sz. törvényerejű rendelet) révén illesztették be. Ezek a cikkek a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások reorganizációs és szanálási intézkedéseit szabályozzák.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-498/22. sz. ügyben

- 21 2006. december 11-én C.F.O., egy fogyasztó, jelzálogkölcsön-szerződést kötött a BES Spanyolországgal, amely 2%-os minimális kamatlábra vonatkozó feltételt, úgynevezett „küszöbkikötést” tartalmazott.
- 22 2013. május 9-i ítéletében a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) megállapította, hogy az ilyen kikötés az átláthatóság hiánya miatt tisztességtelen. C.F.O. ekkor kérelmet intézett a BES Spanyolországhoz, amelyben kérte az érintett kikötés alkalmazásának mellőzését. A BES Spanyolország 2013 júniusától már nem alkalmazta ezt a kikötést.
- 23 Az RGICSF alapján és a BES súlyos pénzügyi nehézségeivel összefüggésben a portugál nemzeti bank igazgatótanácsa egy további 2014. augusztus 11-i határozattal módosított 2014. augusztus 3-i határozattal (a továbbiakban: 2014. augusztusi határozat) e hitelintézet vonatkozásában intézkedéseket, úgynevezett „szanálási intézkedéseket” fogadott el.
- 24 A 2014. augusztusi határozatával a portugál nemzeti bank egy „áthidaló bankot”, illetve „áthidaló intézményt” hozott létre, nevezetesen a Novo Banco intézményt, amelyre átruházták a BES e határozat 2. mellékletében leírt eszközeleit, forráselemeit és egyéb nem vagyoni elemeit.
- 25 E 2. melléklet ugyanakkor említést tett bizonyos, a Novo Banco részére történő átruházásból kizárt forráselemekről, amelyek így továbbra is a BES vagyonában maradtak. E forráselemek között szerepeltek az említett 2. melléklet (1) bekezdése b) pontjának v. alpontjában felsoroltak, nevezetesen „bármely olyan kötelezettség vagy kockázat, amelyek különösen csalásból, vagy a szabályozási, büntető-, illetve közigazgatási határozatok vagy rendelkezések megsértéséből származnak”.
- 26 A jelen ítélet 24. pontjában említett átruházást követően a Novo Banco a 2006. december 11-én kötött kölcsönszerződés jelzálog-hitelezőjévé vált, és elkezdte kiszámlázni C.F.O. részére a havi törlesztőrészleteket.
- 27 2014. október 3-án a Banco de España (spanyol nemzeti bank) közleményt tett közzé a *Boletín del Estadóban*, amelyben az szerepelt, hogy a 2014. augusztusi határozattal a portugál nemzeti bank olyan szanálási intézkedést alkalmazott a BES tekintetében, amely ez utóbbi tevékenységeinek a

Novo Banco részére történő részleges átruházásából állt, amely bank megszakítás nélkül folytatja a BES rendes tevékenységeit, azzal, hogy ez az intézkedés a 2001/24 irányelv 2. cikke értelmében vett reorganizációs intézkedésnek minősül.

- 28 2015. december 29-én a portugál nemzeti bank két határozatot fogadott el, amelyek módosították és pontosították a 2014. augusztusi határozat 2. mellékletét (a továbbiakban: 2015. december 29-i határozatok).
- 29 A 2015. december 29-i határozatok többek között kimondják, hogy „[e] naptól kezdve különösen a BES alábbi kötelezettségeit nem ruházzák át a Novo Bancóra: [...] v) a BES-t mint hitelezőt tartalmazó kölcsönszerződések egyes kikötéseinek állítólagos megsemmisítéséhez kapcsolódó követeléseket és kártérítéseket”.
- 30 A 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet (C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980) kihirdetését követően 2017 januárjában C.F.O. kérte a BES Spanyolország által a jelzálogkölcsön „küszöbkikötése” alapján beszedett összegek visszafizetését.
- 31 2017. március 21-i levelében a Novo Banco azzal az indokkal utasította el e kérelmet, hogy a BES Spanyolország teljesen átlátható módon járt el e „küszöbkikötéssel” kapcsolatos információk tekintetében, amelyeket a 2006. november 24-én aláírt ajánlatban közöltek.
- 32 2017. május 4-én C.F.O. keresetet indított a Novo Banco ellen, amely egyrészt az említett kikötésnek a tisztességtelen jellege miatti semmisségének megállapítására, valamint a Novo Banco arra való kötelezésére irányult, hogy térítse vissza számára az ugyanezen kikötés alapján jogalap nélkül kifizetett összegeket.
- 33 A Novo Banco e kereset elfogadhatatlanságára hivatkozott azzal az indokkal, hogy nem perelhető, mivel a C.F.O. javára a BES Spanyolország által a küszöbkikötés alkalmazása miatt kapott összegek visszafizetésében álló, esetleges fennálló tartozás nem szállt át rá a portugál nemzeti bank által a BES tekintetében hozott reorganizációs intézkedések következtében.
- 34 Mind az elsőfokú bíróság, mind pedig a fellebbezési eljárásban az Audiencia Provincial (tartományi bíróság, Spanyolország) elutasította a Novo Banco által emelt kifogást, és helyt adott C.F.O. keresetének.
- 35 A Novo Banco ezért felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Tribunal Supremohoz (legfelsőbb bíróság, Spanyolország), amely a kérdést előterjesztő bíróság, és amely helyt adott a portugál nemzeti bank és a szanálási alap azon kérelmének, hogy e felülvizsgálati kérelem támogatása végett beavatkozzanak.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság először is hangsúlyozza, hogy a BES-szel szemben hozott reorganizációs intézkedések az uniós jog hatálya alá tartoznak, amint azt a Bíróság a 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítéletben (C-83/20, EU:C:2022:346, 28–30. pont) már megállapította, így az alapügyben szóban forgó helyzetet úgy kell tekinteni, mint amely e jog végrehajtásának minősül a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében.
- 37 Másodszor emlékeztet arra, hogy bár a 2014. augusztusi és a 2015. december 29-i határozatot a 2001/24 irányelv értelmében vett reorganizációs intézkedéseknek kell tekinteni, amint azt a Bíróság a 2021. április 29-i Banco de Portugal és társai ítéletben (C-504/19, EU:C:2021:335) megállapította, és bár e határozatok érinthetnek harmadik személyeket, az említett határozatokat

egyáltalán nem tették közzé, ellentétben azzal, amit ezen irányelv 6. cikkének (1)–(4) bekezdése megkövetel. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a portugál nemzeti bank által az internetes oldalán, angol és portugál nyelven közzétett, valamint a spanyol médiával a BES válságával és a Novo Banco létrehozásával kapcsolatban közzétett információk nagyon általánosak voltak, és nem tették lehetővé az érintett ügyfelek számára, hogy azonosítsák az érintett vagyónátruházásból kizárt forráselemeket, valamint hogy tudomást szerezzenek jogaik e kizárással járó korlátozásáról. A Novo Banco közleményei, amelyeket az ügyfeleinek címzett, egyébként inkább arra irányultak, hogy kizárjanak minden olyan esetet, amely szerint az érintett reorganizációs intézkedések érinthették volna ezen ügyfeleket. Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a spanyol nemzeti bank által közzétett, a jelen ítélet 27. pontjában említett közlemény sem felelt meg az e rendelkezésben előírt feltételeknek.

- 38 A 2001/24 irányelv 6. cikkének (1)–(4) bekezdésében megkövetelt feltételek szerinti közzététel hiánya megakadályozta a BES Spanyolország szinte valamennyi ügyfelét abban, hogy keresetet nyújtsanak be a portugál nemzeti bank határozataival szemben, és azt eredményezte, hogy a Novo Banco ellen indítottak kereseteket, amelyekkel összefüggésben a Novo Banco ugyanakkor elfogadhatatlansági kifogást emelt azzal az indokkal, hogy az érintett reorganizációs intézkedések révén nem ruházták át rá a tisztességtelen feltétel alkalmazása miatt ezen ügyfelek által kifizetett összegek visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2001/24 irányelv 6. cikkének (5) bekezdése, amelynek értelmében a reorganizációs intézkedések az ezen irányelv 6. cikkének (1)–(3) bekezdésében előírt közzétételi intézkedésektől függetlenül alkalmazandók és hatályosak, nem engedheti meg, hogy tartósan elmaradjon a fogadó tagállamban az ezen intézkedések által az érintett szervezet ügyfelei tekintetében előírt korlátozások vagy jogoktól való megfosztások, valamint az ezen ügyfelek rendelkezésére álló jogorvoslatok és jogorvoslati módok közzététele.
- 40 Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróságban kétség merült fel azzal kapcsolatban, hogy a székhely szerinti tagállamban elfogadott reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerésére vonatkozó, a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezettség megfelelh-e a Charta 47. cikkében rögzített hatékony bírói jogvédelem elvének, az állampolgárság alapján történő bármely hátrányos megkülönböztetés tilalmának, amelyet a Charta 21. cikkének (2) bekezdése ír elő, valamint a jogbiztonság elvének, amennyiben az ilyen intézkedéseket nem tették közzé az ezen irányelv 6. cikkének (1)–(4) bekezdésében megkövetelt módon.
- 41 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a Novo Banco érdemben válaszolt a C.F.O. által hozzá intézett visszatérítési kérelemre, hangsúlyozva, hogy a „bank teljesen átlátható módon járt el”. Következésképpen C.F.O. keresetet indított, teljes meggyőződéssel úgy vélvé, hogy a Novo Banco mint egy uniós jog alapján eljáró hatóság ellenőrzése alatt álló banki intézmény átvette a BES Spanyolország e szerződéssel kapcsolatos valamennyi kötelezettségét és felelősségét.
- 42 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy olyan helyzetben, amikor a fogadó tagállamban lakóhellyel rendelkező fogyasztó jogos bizalmat vethetett a székhely szerinti tagállam valamely hatósága által ellenőrzött áthidaló bank magatartásába, a reorganizációs intézkedések joghatásainak elismerésére vonatkozó, a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében előírt kötelezettség összeegyeztethető-e a Charta 47. cikkével, valamint a jogbiztonság elvével.

- 43 Végül negyedszer, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az uniós jogra, és különösen a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel jogszerű-e a szerződéses viszonyban az alapügyben szóban forgó reorganizációs intézkedésekből eredő „töredezettsége”. E bíróság szerint ugyanis, míg az érintett fogyasztót kötik a Novo Banco felé fennálló kötelezettségei azáltal, hogy ez utóbbi számára megfizeti az eredetileg a BES Spanyolországgal kötött jelzálogkölcsön havi törlesztőrészleteit, míg ugyanakkor a Novo Banco mentesül azon összeg visszafizetésének kötelezettsége alól, amelyet a BES Spanyolország a „küszöbkikötés” alapján szedett be, ami ahhoz vezet, hogy e fogyasztó viseli a tisztességtelen kikötés pénzügyi következményeit, mivel a BES fizetésképtelenségére tekintettel nem tudja visszakövetelni ezeket az összegeket a BES-től.
- 44 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy nem helyénvaló, hogy a fogyasztói jogok nem élveznek elsőbbséget a pénzügyi rendszer stabilitásával szemben. E tekintetben rámutat, hogy a 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítéletben (C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980) a Bíróság a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével ellentétesnek ítélte a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) azon ítélkezési gyakorlatát, amely korlátozta az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésekben szereplő „küszöbkikötések” megsemmisítéséből eredő visszafizetési kötelezettségeket annak érdekében, hogy biztosítsa a súlyos válságban lévő spanyol pénzügyi rendszer stabilitását.
- 45 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a reorganizációs intézkedések joghatásainak elismerése, amely a gyakorlatban nem teszi lehetővé az érintett fogyasztó számára, hogy a tisztességtelen feltétel alkalmazása miatt kifizetett összegek visszatérítéséhez való joggal éljen, miközben e fogyasztó továbbra is köteles teljes egészében megfizetni az általa felvett jelzálogkölcsön havi törlesztőrészleteit, az említett fogyasztó tulajdonhoz való jogába való aránytalan, a Charta 17. cikkével ellentétes beavatkozásnak minősülhet.
- 46 E körülmények között határozott úgy a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Összeegyeztethető-e [a Charta] 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való alapvető joggal, a jogbiztonság általános elvével, valamint az egyenlőség elvével és a Charta 21. cikkének (2) bekezdése szerinti, az állampolgárság alapján történő minden hátrányos megkülönböztetés tilalmával a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének azon értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amelyet nem [ezen] irányelv 6. cikkének (1)–(4) bekezdésében előírtaknak megfelelő módon tettek közzé?
- 2) Összeegyeztethető-e a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való alapvető joggal és a jogbiztonság általános elvével a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének azon értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amely kizárt bizonyos kötelezettségeket a bank rendes üzleti tevékenységének és bizonyos vagyonelemeinek a reorganizációs intézkedésekkel érintett banktól valamely »áthidaló bankhoz« történő átadásából, ha magának az uniós jogot alkalmazó közjogi hatóság által irányított »áthidaló banknak« a későbbi magatartása a fogadó tagállam ügyfeleiben jogos bizalmat keltett arra vonatkozóan, hogy vállalja a reorganizációs intézkedéssel érintett banknak az ügyfelekkel szemben fennálló kötelezettségeit?

- 3) Összeegyeztethető-e a Charta 17. cikke szerinti tulajdonhoz való alapvető joggal, a Charta 38. cikke szerinti, a fogyasztók magas szintű védelmének elvével, [a 93/13 irányelv] 6. cikkének (1) bekezdésével és a jogbiztonság általános elvével a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének azon értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amely a jelzálogkölcsön-szerződésben a hitelezői pozíciót valamely »áthidaló bankra« ruházta át, de továbbra is a csődhelyzetben lévő bankot kötelezi az e szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel alkalmazása miatt a bank által felszámított összegeknek a fogyasztó kölcsönvevő részére történő visszatérítésére?”

A C-499/22. sz. ügyben

- 47 J.M.F.T. és M.H.D.S. értékpapírszámlát nyitott, és befektetési portfóliók kezelésére vonatkozó szerződést kötött a BES Spanyolországgal.
- 48 2007. október 3-án atipikus pénzügyi szerződést (a továbbiakban: CFA) kötöttek a BES Spanyolországgal, amely egy nagy kockázatú összetett pénzügyi termék, és amelynek változó kamatlába más hitelintézetek részvényeinek alakulásától függ. A CFA 2014. október 11-én járt le, amikor is azt felmondta és veszteséggel megszüntette a Novo Banco, amely időközben a BES Spanyolország jogutódja lett.
- 49 J.M.F.T. és M.H.D.S. 2008. április 28-án is szerződést kötöttek a BES Spanyolországgal egy 2013. április 28-án lejáró strukturált pénzügyi termékre vonatkozóan, amelyet a BES Spanyolország veszteséggel megszüntetett.
- 50 2014 augusztusában J.M.F.T. több értesítést kapott a Novo Bancótól, amelyek a portugál nemzeti bank által a BES-re vonatkozóan hozott határozatokat követően a BES Spanyolország ügyfelei és az új szervezet, vagyis a Novo Banco közötti banki kapcsolatok folyamatosságára, valamint a CFA pénzügyi kimutatására hivatkoztak.
- 51 2017. április 17-én J.M.F.T. és M.H.D.S. keresetet indított a Novo Bancóval szemben elsődlegesen a két pénzügyi szerződésnek akarati hiba miatt történő megsemmisítése iránt, a BES által számukra szolgáltatott téves információk miatt, valamint az egyes felek által kapott összegeknek az egyes kifizetések időpontjától számított kamatokkal növelt visszatérítése iránt. Másodlagosan J.M.F.T. és M.H.D.S. azt kérte, hogy kötelezzék a Novo Bancót arra, hogy térítse meg számukra a két pénzügyi termék megszerzésével elszenvedett veszteségeknek a kereset kézbesítésétől kezdődően a törvényes kamatláb alapján számított kamatokkal növelt összegét.
- 52 A Novo Banco az említett kereset elfogadhatatlanságára hivatkozott azzal az indokkal, hogy ő nem perelhető, mivel a J.M.F.T. és M.H.D.S. javára esetlegesen keletkezett követelést, amely a szerződések lehetséges semmissége miatt az utóbbiak által pénzügyi termékek címén kifizetett összegek visszatérítéséből, illetve az amiatt elszenvedett veszteségek megtérítéséből állt, hogy az ügyfeleket nem tájékoztatták a szóban forgó pénzügyi eszközök kockázatairól, nem ruházták át a Novo Bancóra a portugál nemzeti bank által a BES-szel szemben hozott reorganizációs intézkedések révén.
- 53 A keresetnek első fokon helyt adtak.

- 54 Az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) helyt adott a Novo Banco által benyújtott fellebbezésnek a 2008. április 28-án kötött szerződésre vonatkozó részében, azzal az indokkal, hogy e szerződést a BES Spanyolország 2013. április 28-án, azaz a Novo Banco létrehozása előtt, a BES reorganizációs intézkedései keretében megszüntette. E bíróság szerint az érintett ügylet tehát ezen intézkedéseket megelőzően már kifejtette joghatásait, így e szerződésből eredően semmilyen kötelezettséget vagy felelősséget nem ruháztak át az áthidaló bankra.
- 55 Ezzel szemben az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) helybenhagyta az első fokon hozott ítéletet a Novo Banco által kezelt CFA-ra vonatkozó részében, amelyet ez utóbbi 2014 októberében megszüntetett. E bíróság azt is jelezte, hogy a 2014. augusztusi határozat nem az olyan strukturált terméket zárta ki az átruházásból, mint a CFA, hanem a BES intézményei által kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat.
- 56 Az ezen ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmek – köztük a portugál nemzeti bank és a szanálási alap által támogatott Novo Banco kérelme – tárgyában eljáró Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében előírt, a székhely szerinti tagállamban hozott reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerésére vonatkozó kötelezettség jogszerűségét vizsgálja a C-498/22. sz. ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban említett rendelkezésekre és elvekre tekintettel, a 93/13 irányelv kivételével, valamint a jelen ítélet 37–42. pontjában összefoglaltakhoz lényegében hasonló, az ezen előzetes döntéshozatalra utaló határozatra vonatkozó indokok alapján.
- 57 E körülmények között határozott úgy a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Összeegyeztethető-e [a Charta] 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való alapvető joggal, a jogbiztonság általános elvével, valamint az egyenlőség elvével és a Charta 21. cikkének (2) bekezdése szerinti, az állampolgárság alapján történő minden hátrányos megkülönböztetés tilalmával a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének azon értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amelyet nem [ezen] irányelv 6. cikkének (1)–(4) bekezdésében előírtaknak megfelelő módon tettek közzé?
  - 2) Összeegyeztethető-e a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való alapvető joggal és a jogbiztonság általános elvével a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének azon értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amely kizárt bizonyos kötelezettségeket a bank rendes üzleti tevékenységének és bizonyos vagyonelemeinek a reorganizációs intézkedésekkel érintett banktól valamely »áthidaló bankhoz« történő átadásából, ha magának az uniós jogot alkalmazó közjogi hatóság által irányított »áthidaló banknak« a későbbi magatartása a fogadó tagállam ügyfeleiben jogos bizalmat keltett arra vonatkozóan, hogy vállalja a reorganizációs intézkedéssel érintett banknak az ügyfelekkel szemben fennálló kötelezettségeit?
  - 3) Összeegyeztethető-e a Charta 17. cikke szerinti tulajdonhoz való alapvető joggal, a fogyasztók Charta 38. cikke szerinti magas szintű védelmének elvével és a jogbiztonság általános elvével a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének azon értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amely a reorganizációs intézkedésekkel érintett [bankkal]

kötött szerződéses viszonyokban a hitelezői pozíciót valamely »áthidaló bankra« ruházza át, de továbbra is a csődhelyzetben lévő bankot kötelezi az ügyfél által a bank hiányos tájékoztatásból eredő akarati hiba miatt érvénytelenített szerződések alapján kifizetett összegeknek az ügyfél részére történő visszatérítésére?”

A C-500/22. sz. ügyben

- 58 2014. november 17-én a Proyectos, Obras y Servicios de Badajoz SL (a továbbiakban: POSB) a másodlagos piacon „Senior Bond NB 6,875% maturity July 2016” elnevezésű, 2016. július 15-én lejáró elsőbbségi kötvényt vásárolt 100 000 euró összegben.
- 59 E kötvényt a BES bocsátotta ki, de amikor a POSB egy harmadik személy befektetési vállalkozáson keresztül megvásárolta, ez a nem alárendelt hitelviszonyt megtestesítő eszköz a Novo Banco vagyonának részét képezte, amelyre azt a 2014. augusztusi határozat értelmében ruházták át.
- 60 2015 júliusában a Novo Banco a 2014/2015. időszakra kötvényhozamok címén jövedelmet fizetett a POSB részére.
- 61 Amikor a kötvény lejárt, a Novo Banco nem fizette meg a 2015/2016. időszakra vonatkozó kötvényhozamokat, és e kötvény névértékét sem térítette vissza a POSB részére.
- 62 Ez utóbbi panaszára válaszul a Novo Banco jelezte, hogy a kifizetés megtagadása a 2015. december 29-i határozatokon alapult, amelyek révén a portugál nemzeti bank a Novo Banco ugyanezen kötelezettségéhez kapcsolódó forráselemeket „visszaadta” a BES részére. E határozatok ugyanis többek között a nem alárendelt kötvényeknek a Novo Banco részéről a BES részére történő „visszaadását” írták elő, beleértve az említett határozatok 2B. mellékletében felsorolt, nem alárendelt adósságinstrumentumokból eredő jogokat és kötelezettségeket, amelyek között szerepelt a „Senior Bond NB 6,875% maturity July 2016”.
- 63 2017. június 25-én a POSB keresetet nyújtott be a Novo Bancóval szemben e kötvény 2015/2016-ra vonatkozó hozamának megfizetése és a kötvény névértékének megfelelő összeg visszatérítése iránt.
- 64 A Novo Banco e kereset elfogadhatatlanságára hivatkozott, azzal az indokkal, hogy nem perelhető, mivel az említett kötelezettséghez kapcsolódó forráselemeket „visszaadták” a BES részére.
- 65 Mind az első fokon eljáró bíróság, mind pedig a fellebbezési eljárásban az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) elutasította a Novo Banco kifogását, és helyt adott a keresetnek.
- 66 A portugál nemzeti bank és a szanalási alap által támogatott Novo Banco által benyújtott fellebbezés tárgyában eljáró Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) először is arra keresi a választ, hogy jogszerű-e a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében előírt, a székhely szerinti tagállamban hozott reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerésére vonatkozó kötelezettség a Charta 47. cikkére, valamint a jogbiztonság elvére, az egyenlőség elvére és az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére tekintettel, amelyet a Charta 21. cikkének (2) bekezdése rögzít, a jelen ítélet 37–40. pontjában a C-498/22. sz. ügyben benyújtott előzetes döntéshozatalra utaló határozat vonatkozásában összefoglaltakhoz lényegében hasonló indokok alapján.

- 67 Másodszor a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a hitelviszonyt megtestesítő, nem alárendelt értékpapír birtoklása a POSB számára biztosítja a Charta 17. cikkében elismert, tulajdonhoz való alapvető jog védelmét. Márpedig e bíróság szerint e hitelviszonyt megtestesítő értékpapírhoz kapcsolódó felelőségeknek és kötelezettségeknek a BES részére való „visszaadása” a gyakorlatban a tulajdonhoz való jogától való megfosztást von maga után, mivel a BES egy fizetéseképtelen, eszközeitől megfosztott bank.
- 68 Kétségtelen, hogy a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy teljes mértékben tudatában van annak, hogy a Charta 17. cikkében elismert alapvető jog nem abszolút jog, és hogy az ilyen jog jogosultja megfosztható a tulajdonától közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint a tulajdonától való megfosztásért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett.
- 69 A kérdést előterjesztő bíróság arra hivatkozik, hogy ezen esetek egyike a részvényesekre és hitelezőkre vonatkozik egy nem életképes bankkal szemben hozott szanálási intézkedések esetében. Ugyanakkor jelzi, hogy a POSB nem részvényese és nem is hitelezője a BES-nek, hanem a nem alárendelt hitelviszonyt megtestesítő értékpapír megvásárlásának időpontjában egy tőkésített és fizetőképes bank, vagyis a Novo Banco hitelezőjévé vált.
- 70 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a POSB tulajdontól való megfosztása, megfelelő időben történő méltányos kártalanítás nélkül, az ugyanezen hatóság azon határozata által a portugál nemzeti bank számára biztosított „átadási” jogkör alapján, amely nem képezte a 2001/24 irányelvben előírt közzététel tárgyát, a jogbiztonság elve megsértésének és a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonhoz való alapvető jogba való aránytalan beavatkozásnak minősülhet.
- 71 E körülmények között határozott úgy a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Összeegyeztethető-e [a Charta] 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való alapvető joggal, a jogbiztonság általános elvével, valamint az egyenlőség elvével és a Charta 21. cikkének (2) bekezdése szerinti, az állampolgárság alapján történő minden hátrányos megkülönböztetés tilalmával a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének azon értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amelyet nem [ezen] irányelv 6. cikkének (1)–(4) bekezdésében előírtaknak megfelelő módon tettek közzé?
- 2) Összeegyeztethető-e a Charta 17. cikke szerinti tulajdonhoz való alapvető joggal és a jogbiztonság általános elvével a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely a fogadó tagállamban a székhely szerinti tagállam illetékes közigazgatási hatósága által hozott olyan határozat joghatásainak elismerését jelenti, amely a szanálási intézkedésekkel érintett, csődhelyzetben lévő bankhoz visszaadta a valamely harmadik személy által megvásárolt, előresorolt hitelviszonyt megtestesítő kötvényből eredő kötelezettségeket, ha ezek a kötelezettségek az »áthidaló bank« vagyonába tartoztak?”

A Bíróság előtti eljárás

- 72 A Bíróság eljárási szabályzatának 54. cikke alapján a Bíróság elnöke 2022. szeptember 27-i határozatával úgy határozott, hogy az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából egyesíti a C-498/22–C-500/22. sz. ügyeket.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A C-498/22–C-500/22. sz. egyesített ügyekben előterjesztett első kérdésekről

- 73 A C-498/22–C-500/22. sz. egyesített ügyekben előterjesztett első kérdéseivel az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését és 6. cikkét a Charta 21. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkének első bekezdésével, valamint a jogbiztonság elvével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes, hogy az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében előírt közzététel hiányában a székhely szerinti tagállamtól eltérő tagállam bírósága elismerje egy hitelintézet tekintetében az e bírósághoz fordulást megelőzően elfogadott, e hitelintézet kötelezettségeit és felelősségeit részben egy áthidaló bankra átruházó reorganizációs intézkedés joghatásait.
- 74 Amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, nem vitatott, hogy a portugál nemzeti bank által a BES tekintetében elfogadott 2014. augusztusi és 2015. december 29-i határozat, amelyekkel e hitelintézet eszközeinek és kötelezettségeinek egy részét átruházták az áthidaló bankra, vagyis a Novo Bancóra, a 2001/24 irányelv értelmében vett reorganizációs intézkedéseknek minősülnek.
- 75 Ezen irányelv, amint az többek között a (4) és (16) preambulumbekkezdéséből kitűnik, az egységesség és az egyetemesség elvén alapul, és elvként ismeri el a reorganizációs intézkedések, valamint joghatásaik kölcsönös elismerését (lásd ebben az értelemben: 2021. április 29-i Banco de Portugal és társai ítélet, C-504/19, EU:C:2021:335, 33. pont), anélkül hogy az e területre vonatkozó nemzeti jogszabályok összehangolására törekedne (lásd ebben az értelemben: 2022. szeptember 13-i Banka Slovenije ítélet, C-45/21, EU:C:2022:670, 121. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 76 A 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében ugyanis a reorganizációs intézkedéseket főszabály szerint a székhely szerinti tagállam jogának megfelelően kell végrehajtani. Egyrészt e rendelkezés második albekezdéséből következik, hogy az ilyen intézkedések e tagállam jogszabályainak megfelelően az egész Unió területén, minden további formáság nélkül hatállyal bírnak, ideértve a más tagállamokban lévő harmadik személyeket érintő következményeket is, még abban az esetben is, ha a fogadó tagállam vonatkozó szabályai ilyen intézkedéseket nem tesznek lehetővé, vagy azok végrehajtását az adott esetben nem teljesülő feltételekhez kötik. Másrészt az említett rendelkezés harmadik albekezdésének megfelelően a reorganizációs intézkedések az egész Unióban akkor lépnek hatályba, amikor a székhely szerinti tagállamban hatályba lépnek.
- 77 Így e rendelkezések azt írják elő, hogy főszabály szerint az eljárás megindításának helye szerinti tagállam joga (*lex concursus*) szabályozza a hitelintézetek reorganizációs intézkedéseit, valamint azok joghatásait, kivéve azokat a kivételes eseteket, amelyek a 2001/24 irányelvben kifejezetten előírt bizonyos esetekben igénylik a székhely szerinti tagállam jogát irányadónak minősítő elv

elkerülhetetlen korlátozását (lásd ebben az értelemben: 2021. április 29-i Banco de Portugal és társai ítélet, C-504/19, EU:C:2021:335, 34. és 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 78 Ami az ilyen reorganizációs intézkedések közzétételét illeti, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a 2001/24 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben ezen irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében elrendelt reorganizációs intézkedések végrehajtása vélhetően érinteni fogja a fogadó tagállamban lévő harmadik személyek jogait, valamint ha a székhely szerinti tagállamban az ezen intézkedéseket elrendelő döntés megfellebbezhető, a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai, a vagyonfelügyelő, illetve a székhely szerinti tagállamban bármely ilyen felhatalmazással rendelkező személy köteles a döntés kivonatát az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, valamint minden fogadó tagállam két országos hírlapjában közzétenni, elsősorban annak érdekében, hogy ezzel elősegítse a fellebbezési jog adott határidőn belül történő gyakorlását.
- 79 A 2001/24 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése így a reorganizációs intézkedések közzétételére vonatkozó kötelezettséget két együttes feltétel teljesülésétől teszi függővé. Egyrészt ezeknek az intézkedéseknek vélhetően érinteniük kell a fogadó tagállamban lévő harmadik személyek jogait, másrészt a székhely szerinti tagállamban léteznie kell jogorvoslatnak az említett intézkedéseket elrendelő döntéssel szemben.
- 80 Amint a kérdést előterjesztő bíróság véli, úgy tűnik, hogy e feltételek az alapügyekben szóban forgó reorganizációs intézkedéseket illetően teljesülnek. Egyrészt ugyanis, amint azt a portugál kormány az írásbeli észrevételeiben és az RGICSF rendelkezéseinek megfelelően megerősíti, a portugál nemzeti bank ilyen intézkedéseket elfogadó határozata Portugáliában a közigazgatási peres eljárásokra vonatkozó jogszabályokban előírt feltételek mellett keresettel megtámadható. Másrészt az alapügyekben szereplő magánszemélyeket, valamennyi a fogadó tagállamban lakóhellyel rendelkező vagy letelepedett és az ezen intézkedések alanyát képező hitelintézet ügyfele, érinthetik ezek az intézkedések.
- 81 A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek keretében tehát nem szükséges megvizsgálni az ilyen feltételek érvényességét a Charta 47. cikkére tekintettel.
- 82 Továbbá a 2001/24 irányelv 6. cikke (4) bekezdésének megfelelően a székhely szerinti tagállam illetékes hatóságainak kell közzétenniük a kivonatot, a meghozott döntés célját és jogi alapját, a fellebbezések benyújtására szabott határidőket, konkrétan és világosan megjelölve a határidők lejártának napját, valamint a fellebbezések elbírálásában illetékes hatóságok vagy bíróság pontos címét.
- 83 Mivel a székhely szerinti tagállam illetékes hatóságainak azon kötelezettsége, hogy közvéleményük többek között a keresetindítási határidőkre vonatkozó információkat, logikusan csak az e tagállamban benyújtható keresetekre vonatkozhat, meg kell állapítani, hogy a 2001/24 irányelv 6. cikke (1)–(4) bekezdésének célja, hogy szabályozza az érintett hitelintézet hitelezőinek tájékoztatását annak érdekében, hogy azok élhessenek a székhely szerinti tagállamban az e hitelintézetre vonatkozó reorganizációs intézkedéseket elrendelő döntésekkel szembeni jogorvoslati jogukkal, az e hitelezők közötti egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása mellett, amint arra ezen irányelv (12) preambulumbekkezdése emlékeztet.

- 84 Végül emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/24 irányelv 6. cikkének (5) bekezdése értelmében a reorganizációs intézkedéseket az (1) és (3) bekezdésben előírt rendelkezésektől függetlenül kell alkalmazni, és azok teljes hatállyal bírnak a hitelezők vonatkozásában, amennyiben a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai, illetve az adott tagállam ilyen intézkedéseket szabályozó törvényei másképpen nem rendelkeznek.
- 85 Ebből következik, hogy a székhely szerinti tagállamban elfogadott reorganizációs intézkedéseknek a 2001/24 irányelv 6. cikkének (1)–(4) bekezdésében előírt rendelkezések és részletszabályok szerinti közzétételének hiánya nem kérdőjelezi meg az egységesség és az egyetemesség, sem pedig az ezen intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban történő kölcsönös elismerésének az elveit, amint ezen elveket a jelen ítélet 75. és 76. pontja felidézte. A közzététel ilyen elmaradása tehát nem eredményezheti sem ezen intézkedések érvénytelenítését, sem pedig joghatásaik végrehajthatatlanságát a fogadó tagállamban.
- 86 Mindemellett meg kell állapítani, hogy a 2001/24 irányelv annak kizárására szorítkozik, hogy a reorganizációs intézkedések közzétételének elmaradása azok érvénytelenítésével vagy joghatásainak a fogadó tagállamban való végrehajthatatlanságával legyen szankcionálható, anélkül hogy más típusú szankciókat, vagy még inkább harmonizációt írna elő. Következésképpen az egyes tagállamok belső jogrendjébe tartozik azon eljárási szabályok meghatározása, amelyek a jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének a biztosítására irányulnak. Ezen eljárási szabályok azonban nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló, belső jellegű jogorvoslatok (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (2018. szeptember 20-i Rudigier, C-518/17, EU:C:2018:757, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 87 Arra is emlékeztetni kell, hogy a tagállamok az uniós jog végrehajtása során kötelesek biztosítani a Charta 47. cikkének első bekezdésében rögzített hatékony jogorvoslathoz való jog tiszteletben tartását, amely a hatékony bírói jogvédelem elvének megerősítését jelenti (2021. április 15-i État belge [Az átadásra vonatkozó határozatnál későbbi körülmények] ítélet, C-194/19, EU:C:2021:270, 43. pont).
- 88 Amint az a jelen ítélet 83. pontjában pontosításra került, a 2001/24 irányelv 6. cikkében előírt közzététel célja, hogy a székhely szerinti tagállamban biztosítsa az érdekeltek – köztük különösen e hitelintézetnek a fogadó tagállamban letelepedett hitelezői – jogorvoslathoz való jogának védelmét a hitelintézetre vonatkozó reorganizációs intézkedéseket elrendelő döntésekkel szemben.
- 89 Ebből következik, hogy amennyiben a reorganizációs intézkedéseket nem a 2001/24 irányelv 6. cikkében előírt követelményeknek megfelelően tették közzé, a székhely szerinti tagállam jogának lehetővé kell tennie azon személyek számára, akiknek az uniós jog által biztosított jogait az ilyen intézkedések érintik, és akik a fogadó tagállamban telepedtek le vagy laknak, hogy ezen intézkedésekkel szemben észszerű határidőn belül jogorvoslati kérelmet nyújtsanak be attól az időponttól számítva, amikor ezen intézkedésekről értesítették őket, azokról tudomást szereztek, vagy azokról észszerűen tudomást kellett volna szerezniük.
- 90 E tekintetben a Bíróság a jogbiztonság érdekében már elismerte az észszerű mértékben meghatározott jogvesztő jellegű jogorvoslati határidőknek a tényleges érvényesülés elvével való összeegyeztethetőségét, amely egyaránt védi az érdekelteket és az érintett közigazgatási szervet (lásd ebben az értelemben: 2009. március 24-i Danske Slagterier ítélet, C-445/06, EU:C:2009:178,

32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bíróság azt is kimondta, hogy nem tekinthető túlzott nehézségnek, ha olyan jogorvoslati határidőt írnak elő, amely csupán akkor kezdődik meg, amikor az érintett tudomást szerzett a közzététel tartalmáról, vagy legalábbis arról tudomást kellett volna, hogy szerezzen (lásd ebben az értelemben: 2019. november 7-i Flausch és társai ítélet, C-280/18, EU:C:2019:928, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 91 Így a kérdést előterjesztő bíróságnak egyrészt, függetlenül attól a körülménytől, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 77. és 86. pontjában rámutatott – a 2014/59 irányelv rendelkezései nem alkalmazhatók az alapjogvitákra, figyelembe kell vennie többek között a portugál hatóságok által az ezen irányelv 83. cikkének (4) bekezdése alapján közzétett információkat, valamint a BES és/vagy a Novo Banco által azon időpont meghatározása érdekében közölt információkat, amelytől kezdve az alapügyekben szereplő ügyfelek tudomást szereztek vagy tudomást kellett volna szerezniük a portugál nemzeti bank határozatairól. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie a portugál kormánynak – a székhely szerinti tagállam bíróságainak ítélkezési gyakorlata által adott esetben megerősített – észrevételeit, amelyek szerint e tagállam eljárásjoga biztosítja, hogy olyan közigazgatási aktus közzétételének hiányában, mint amilyen a portugál nemzeti banknak valamely hitelintézet reorganizációjáról szóló határozata, ezen aktus megtámadható legyen attól az időponttól kezdve, amikor a károsult személyek tudomást szereztek vagy tudomást kellett volna szerezniük az említett aktusról vagy annak végrehajtásáról, attól függően, hogy melyik következett be előbb.
- 92 Egyébiránt a Charta 47. cikkének első bekezdésével nem ellentétes, ha észszerű keresetindítási határidőket írnak elő valamely nemzeti hatóságnak az uniós jogot végrehajtó olyan határozatának vitatása céljából, amely sértheti a magánszemélyeket e jog alapján megillető valamely jogosultságot.
- 93 Ráadásul sem e 47. cikk, sem a tényleges érvényesülés elve nem írja elő, hogy a székhely szerinti tagállam joga által a nemzeti hatóság által elfogadott reorganizációs intézkedésről szóló határozattal szemben előírt jogorvoslat felfüggesztő hatályú legyen, amelynek értelmében e határozat joghatásait az ilyen jogorvoslat elbírálásáig a törvény erejénél fogva fel kell függeszteni.
- 94 Ami ezt követően a Charta 21. cikkének (2) bekezdésében biztosított, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét illeti, nem állították és nem is bizonyították, hogy a reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése, amint azt a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése előírja, a jogalany állampolgárságától függően eltérő módon lenne alkalmazandó.
- 95 Végül a jogbiztonság elvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ezen elv megköveteli egyrészt, hogy a jogszabályok egyértelműek és pontosak legyenek, másrészt pedig azt, hogy azok alkalmazása előre látható legyen a jogalanyok számára, különösen olyankor, amikor a magánszemélyekre és vállalkozásokra nézve kedvezőtlen következményeik lehetnek. Konkrétan, az említett elv megköveteli, hogy a szabályozás lehetővé tegye az érdekeltek számára az ennek alapján őket terhelő kötelezettség terjedelmének pontos ismeretét, és hogy ez utóbbiak egyértelműen megismerhessék jogukat és kötelezettségeiket, és ezeknek megfelelően járjanak el (lásd ebben az értelemben: 2021. április 29-i Banco de Portugal és társai ítélet, C-504/19, EU:C:2021:335, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 96 A jelen ügyben egyrészt a 2001/24 irányelv rendelkezései szerint a fogadó tagállamnak minden további formáság nélkül biztosítania kell a területén a székhely szerinti tagállamban elfogadott reorganizációs intézkedések joghatásainak elismerését, azon körülmény ellenére, hogy azok nem

képezték az ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében előírt közzététel tárgyát. Másrészt meg kell állapítani, hogy abban az időpontban, amikor a Novo Banco ügyfelei a 2017. év folyamán benyújtották keresetüket a spanyol bíróságokhoz, a reorganizációs intézkedések különböző közzétételi intézkedések tárgyát képezték, amelyeket mind a portugál, mind a spanyol hatóságok biztosítottak. Ebből következik, hogy – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatra is figyelemmel – a Novo Banco ügyfelei keresetük benyújtásának időpontjában rendelkeztek az ahhoz szükséges valamennyi információval, hogy az ügy teljes ismeretében döntsenek e keresetek benyújtásáról, valamint hogy bizonyossággal azonosítani tudják azt a személyt, akivel szemben e keresetet meg kell indítani.

- 97 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését és 6. cikkét a Charta 21. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkének első bekezdésével, valamint a jogbiztonság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, hogy az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében előírt közzététel hiányában a székhely szerinti tagállamtól eltérő tagállam bírósága elismerje egy hitelintézet tekintetében az e bírósághoz fordulást megelőzően elfogadott, e hitelintézet kötelezettségeit és felelősségeit részben egy áthidaló bankra átruházó reorganizációs intézkedés joghatásait.

A C-498/22. és a C-499/22. sz. ügyben előterjesztett második kérdésekről

- 98 A C-498/22. és a C-499/22. sz. ügyben előterjesztett második kérdéseivel az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését a Charta 47. cikkének első bekezdésével, valamint a jogbiztonság elvével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a székhely szerinti tagállamban hozott reorganizációs intézkedés joghatásainak a fogadó tagállamban olyan hitelintézet tekintetében történő elismerése, amely ez utóbbi kötelezettségeit és felelősségi körét részben átruházta egy áthidaló bankra, amely az uniós jogot alkalmazó hatóság ellenőrzése alatt áll, ha ezen áthidaló bank ügyfelei azt állítják, hogy jogosan bíztak abban, hogy az említett áthidaló bank a későbbi magatartására tekintettel az e hitelintézet ezen ügyfelekkel szemben fennálló összes kötelezettségének és felelősségi körének megfelelő forrásokat is átvette.
- 99 Előzetesen meg kell állapítani, hogy e kérdés azon az előfeltevésen alapul, hogy a Novo Bancóhoz hasonló olyan áthidaló bank ügyfelei, amelynek tőkéjében valamely tagállam hatósága e bank határidős privatizációja érdekében ideiglenesen rendelkezett részesedéssel, jogosultak ezen áthidaló bankkal szemben a bizalomvédelem elvére hivatkozni.
- 100 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a bizalomvédelem elve az Unió egyik alapelve (2017. július 26-i Europa Way és Persidera ítélet, C-560/15, EU:C:2017:593, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), amelyet az uniós intézményeknek, de a tagállamoknak is tiszteletben kell tartaniuk, amikor olyan intézkedéseket fogadnak el, amelyekkel az uniós jogot hajtják végre, különösen az uniós irányelvek által rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása során (lásd ebben az értelemben: 2017. július 26-i Europa Way és Persidera ítélet, C-560/15, EU:C:2017:593, 79. pont; 2022. november 17-i Avicarvil Farms ítélet, C-443/21, EU:C:2022:899, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 101 Az ezen elvre való hivatkozás joga minden olyan jogalanyt megillet, akiben valamely közigazgatási hatóság megalapozott várakozásokat keltett a részére tett pontos ígéretek folytán (2015. július 9-i Salomie és Oltean ítélet, C-183/14, EU:C:2015:454, 44. pont; 2022. január 20-i Air Berlin ítélet, C-165/20, EU:C:2022:42, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 102 Ezzel szemben a Bíróság megtagadta annak elismerését, hogy ezen elvre hivatkozni lehessen egy magánjogi gazdasági szereplővel szemben az előzetesen megfizetett hozzáadottérték-adó (héta) levonásához való jog érvényesítése érdekében (lásd ebben az értelemben: 2018. február 21-i Kreuzmayr ítélet, C-628/16, EU:C:2018:84, 47. pont), vagy olyan jogvita keretében, amely kizárólag a nemzeti közigazgatási hatóságok között zajlott (lásd ebben az értelemben: 2022. március 31-i Smetna palata na Republika Bulgaria ítélet, C-195/21, EU:C:2022:239, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), így a jogalany azon joga, hogy az említett elvre hivatkozzon, az uniós jogban csak a neki valamely hatóság által tett pontos ígéretekre terjed ki.
- 103 A jelen ügyben, amint arra a főtanácsnok az indítványának 98. pontjában rámutatott, egy olyan áthidaló bank, mint a Novo Banco uniós jogot végrehajtó közigazgatási hatóságnak tekintése, jóllehet azt magánjogi hitelintézetként hozták létre, amely nem rendelkezik az általános jogon túlmenő jogkörrel közszolgáltatási feladat ellátása érdekében, meghaladná azokat az eseteket, amelyekben a jogalany hivatkozhat a bizalomvédelem elvére. Az a körülmény, hogy e hitelintézet alaptőkéjét e hitelintézet privatizációja érdekében ideiglenesen olyan hatóság ellenőrizte, mint a szanálási alap, nem módosíthatja e megállapítást. Pusztán ez a körülmény ugyanis a banki és pénzügyi szolgáltatások versenyző piacán működő hitelintézetet nem alakítja át nemzeti közigazgatási hatósággá.
- 104 A C-498/22. és C-499/22. sz. ügyekben előterjesztett második kérdésekre tehát azt a választ kell adni, hogy a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését a Charta 47. cikkének első bekezdésével és a jogbiztonság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy magánszemélyek nem hivatkozhatnak a bizalomvédelem elvére egy olyan áthidaló bankkal, vagyis az általános jogot meghaladó jogosultságokkal nem rendelkező magánjogi szervezettel szemben, amelyet egy olyan hitelintézetre vonatkozó reorganizációs intézkedések keretében hoztak létre, amelynek eredetileg ügyfelei voltak, annak érdekében, hogy megállapítsák ezen áthidaló banknak az e hitelintézettel előzetesen kötött szerződésekhez kapcsolódó szerződéskötést megelőző és szerződéses kötelezettségek címén fennálló felelősségét. Pusztán az a körülmény, hogy az említett hitelintézetet a privatizációja érdekében valamely hatóság ideiglenesen ellenőrizte, nem minősítheti a banki és pénzügyi szolgáltatások versenyző piacán működő ugyanezen hitelintézetet nemzeti közigazgatási hatóságnak.

A C-498/22. és a C-499/22. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésekről, valamint a C-500/22. sz. ügyben előterjesztett második kérdéstről

- 105 A C-498/22. sz. ügyben és a C-499/22. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdéseivel, valamint a C-500/22. sz. ügyben előterjesztett második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a Charta 17. cikkét és a jogbiztonság elvét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a székhely szerinti tagállamban a 2001/24 irányelv alapján elfogadott olyan reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése, amelyek előírják egy áthidaló bank létrehozását és az ezen intézkedések tárgyát képező bank forrásai között a szerződéskötést megelőző vagy szerződéses felelősség alapján járó összegek megfizetésére irányuló kötelezettség fenntartását. Ezenfelül a C-498/22. és a C-499/22. sz. ügyben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az ilyen elismerés összeegyeztethető-e a Charta 38. cikkével, valamint a C-498/22. sz. ügyben a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével.
- 106 Előljáróban el kell utasítani a többek között a Novo Banco által hivatkozott, a C-499/22. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdés elfogadhatatlanságára alapított érvelést, azzal az indokkal, hogy e kérdés csak a Charta 38. cikkében kimondott elvre vonatkozik, mivel a fogyasztók védelmére vonatkozó másodlagos jogi rendelkezések – ideértve a 93/13 irányelvet is – a jelen ügyben nem

alkalmazhatók. Először is, a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében foglalt kötelezettséget átültető, a székhely szerinti tagállamban elfogadott, a hitelintézetre vonatkozó reorganizációs intézkedés joghatásainak a fogadó tagállamban történő elismerése ugyanis a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtását jelenti. Ez tehát alkalmazandó a C-499/22. sz. ügy alapeljárására, és az említett kérdésre érdemi választ kell adni. Másrészt és mindenesetre magából az utóbbi kérdés szövegéből kitűnik, hogy az előterjesztő bíróság nemcsak a Charta 38. cikkében kimondott elv tiszteletben tartásáról kérdezi a Bíróságot, hanem a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonhoz való jog tiszteletben tartásáról is.

- 107 Meg kell tehát vizsgálni egymást követően, hogy a Charta 17. cikkét, a jogbiztonság elvét, a Charta 38. cikkét és a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a székhely szerinti tagállamban a 2001/24 irányelv alapján elfogadott olyan reorganizációs intézkedések joghatásainak elismerése, amelyek előírják egy áthidaló bank létrehozását és az ezen intézkedések tárgyát képező bank forrásai között a szerződéskötést megelőző vagy szerződéses felelősség alapján járó összegek megfizetésére irányuló kötelezettség fenntartását.

A Charta 17. cikkéről

- 108 A Charta 17. cikkének (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja, továbbá tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. Ami a tulajdon használatát illeti, azt az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni. Másfelől, a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében a Chartában elismert jogok és szabadságok – mint például a tulajdonhoz való jog – gyakorlása a törvény által és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható; az arányosság elvére figyelemmel, e korlátozásra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.
- 109 Ami először is a Charta 17. cikkének (1) bekezdésében biztosított védelmet illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint e védelem olyan vagyoni értékű jogokra terjed ki, amelyekből az érintett jogrendre tekintettel olyan megszerzett jogi helyzet következik, amely lehetővé teszi, hogy a jogosult e jogait saját maga javára önállóan gyakorolja (lásd ebben az értelemben: 2022. augusztus 1-jei HOLD Alapkezelő ítélet, C-352/20, EU:C:2022:606, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Így a Bíróság elismerte, hogy a tőkepiacokon forgalomképes részvények vagy kötvények ilyen jogoknak minősülnek, amelyek részesülhetnek a Charta 17. cikkének (1) bekezdésében biztosított védelemben (lásd ebben az értelemben: 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítélet, C-83/20, EU:C:2022:346, 40. és 43. pont).
- 110 Meg kell tehát vizsgálni, hogy az alapügyekben szóban forgó helyzet olyan vagyoni értékű jogra vonatkozik-e, amelyből olyan megszerzett jogi helyzet következik, amely lehetővé teszi, hogy a jogosult e jogokat saját maga javára önállóan gyakorolja.
- 111 Először is, ami a POSB által a másodlagos tőkepiacon megszerzett elsőbbségi kötvényt illeti, amely a C-500/22. sz. ügy tárgyát képezi, a jelen ítélet 109. pontjában említett ítélkezési gyakorlatra tekintettel nem kétséges, hogy az ilyen elsőbbségi kötvény, különösen mivel főszabály szerint éves

kötvényhozamok fizetésével, idővel pedig névértékének visszatérítésével jár, vagyoni értékkel bír, és olyan megszerzett jogi helyzetet biztosít jogosultja számára, amely lehetővé teszi az abból eredő jogok önálló gyakorlását.

- 112 Ezt követően, ami a C-498/22. sz. ügyben szóban forgó követelést illeti, az Emberi Jogok Európai Bíróságának az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény Párizsban, 1952. március 20-án aláírt első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a „javak” fogalma magában foglalhatja mind a „jelenlegi vagyontárgyakat”, mind pedig a „vagyoni értékű jogokat”, beleértve a követeléseket is, amelyek alapján a felperes azt állíthatja, hogy legalább „jogos várakozással” rendelkezik a tulajdonhoz való jog tényleges gyakorlására vonatkozóan. Ha a szóban forgó vagyoni érdekeltség követelésjellegű, az csak akkor tekinthető „vagyoni értékű jognak”, ha megfelelő jogalappal rendelkezik, például ha azt az állandó ítélkezési gyakorlat is megerősíti (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2004. szeptember 28., Kopecký kontra Szlovákia, CE:ECHR:2004:0928JUD004491298, 35. és 52. §; EJEB, 2018. március 20., Radomilja és társai kontra Horvátország, CE:ECHR:2018:0320JUD003768510,142. §).
- 113 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 111. pontjában rámutatott, a C-498/22. sz. ügyben szóban forgó követelés a hitelintézet azon alapvető kötelezettségéhez kapcsolódik, hogy visszatérítse a fogyasztóval kötött jelzálogkölcsön-szerződésben szereplő, tisztességtelennek nyilvánított „küszöbkikötés” alapján beszedett kamatokat, anélkül hogy e kamatok visszatérítését – a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően – az e feltétel tisztességtelen jellegének megállapítását követő időszakra korlátozhatná (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 61. és 62. pont; 2023. június 15-i Bank M. [A szerződés semmissé nyilvánításának következményei] ítélet, C-520/21, EU:C:2023:478, 57. és 58. pont). Ebből következik, hogy e követelés jogosultja legalábbis azt állíthatja, hogy „jogos várakozással” rendelkezik a tulajdonhoz való jog tényleges gyakorlását illetően, így részesülhet a Charta 17. cikkének (1) bekezdésében biztosított védelemben.
- 114 Végül, ami a C-499/22. sz. ügyben szóban forgó követelést illeti, amely J.M.F.T. és M.H.D.S. által a BES-nél jegyzett pénzügyi eszközből eredő kockázatokra vonatkozó, a szerződéskötést megelőző tájékoztatás téves jellegéhez kapcsolódik, mivel a szerződéskötést megelőző tájékoztatás elégséges jellegét az egyes ügyek sajátos körülményei alapján kell értékelni, mind annak valóságtartalmát, mind terjedelmét illetően, a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy e követelés megfelel-e a jelen ítélet 110. pontjában előírt feltételeknek, és különösen, hogy a szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettséget a hitelintézet terhére roví nemzeti ítélkezési gyakorlat kellően megalapozott-e ahhoz, hogy az ilyen kötelezettség megsértésére hivatkozó személy „jogos várakozással” rendelkezzen az említett követelésből eredő jog tényleges gyakorlására.
- 115 Másodsor, ami azt a kérdést illeti, hogy e követeléseket illetően a BES tekintetében a 2001/24 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően elfogadott reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése a Charta 17. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében a tulajdontól való megfosztáshoz vezet-e, vagy a tulajdon használatára vonatkozó szabályozásnak minősül-e, a Charta 17. cikke (1) bekezdésének harmadik mondata értelmében a Bíróság megállapította, hogy e reorganizációs intézkedéseknek a székhely szerinti tagállam általi elfogadása, amelyek többek között előírják a hitelintézet eszközeinek az áthidaló bankra történő átruházását, a tulajdon használatára vonatkozó, ez utóbbi rendelkezés értelmében vett szabályozásának minősül, amely sértheti e hitelintézet olyan hitelezőinek, mint a

kötvénytulajdonosoknak a tulajdonhoz való jogát, akiknek a követeléseit nem ruházták át ezen áthidaló bankra (lásd ebben az értelemben: 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítélet, C-83/20, EU:C:2022:346, 50. pont).

- 116 Az a körülmény, hogy a reorganizációs intézkedések joghatásait a fogadó tagállamban az ezen intézkedések kölcsönös elismerésére vonatkozó, a 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettség értelmében alkalmazandóvá tették, nem módosítja ezt az elemzést, amint arra a főtanácsnok az indítványának 117. pontjában lényegében rámutatott.
- 117 Meg kell még vizsgálni, hogy a Charta 17. cikke (1) bekezdése harmadik mondatának és 52. cikke (1) bekezdésének együttes értelmezése alapján a reorganizációs intézkedéseknek a fogadó tagállamban fennálló joghatásait, amelyek értelmében az alapügyben szóban forgó követeléseket a BES Spanyolország forrásaihoz rendelik, törvény írja-e elő, tiszteletben tartják-e a tulajdonhoz való jog lényeges tartalmát, és arányosak-e, azzal, hogy az ilyen reorganizációs intézkedések igazolása érdekében hivatkozott közérdekre tekintettel ügyelni kell a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében előírt arányosság elvének tiszteletben tartására (lásd analógia útján: 2019. május 21-i Bizottság kontra Magyarország [Mezőgazdasági földterületeken létesített haszonélvezeti jog] ítélet, C-235/17, EU:C:2019:432, 88. és 89. pont).
- 118 A jelen ügyben először is a hitelintézet hitelezőinek jogaira vonatkozó azon korlátozások, amelyeket az érintett reorganizációs intézkedések jelentenek, valamint az ezen intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban történő elismerése, mind a 2001/24 irányelv rendelkezéseiből, mind pedig az ezen irányelvet átültető nemzeti jogszabályokból következik, akár Portugáliában, az ezen intézkedések elfogadásának alapjául szolgáló RGICSF révén, akár Spanyolországban, a 6/2005. sz. törvény alapján, amelynek értelmében az említett intézkedések joghatásait e tagállamban elismerték. Egyébiránt, bár igaz, hogy a C-500/22. sz. ügyben szóban forgó azon követelést illetően, amelyet a 2014. augusztusi határozat értelmében kivontak a BES rendelkezése alól, e követelést a 2015. december 29-i határozatok értelmében visszamenőleges hatállyal ismét a BES forrásai közé sorolták, úgy tűnik, hogy ugyanezen intézkedések visszaható hatályú módosításának lehetőségét nemcsak az RGICSF releváns rendelkezései, hanem a 2014. augusztusi határozat is kifejezetten előírta, anélkül hogy az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a 2001/24 irányelv akadályát képezné a székhely szerinti tagállam általi ilyen módosításnak (lásd ebben az értelemben: 2021. április 29-i Banco de Portugal és társai ítélet, C-504/19, EU:C:2021:335, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ebből következik, hogy az érintett hitelintézet hitelezői jogainak korlátozását a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében törvény írja elő.
- 119 Továbbá, mivel az érintett hitelintézet reorganizációs intézkedései, valamint joghatásaiknak a fogadó tagállamban való elismerése nem tulajdontól való megfosztásnak, hanem – amint az a jelen ítélet 115. pontjában megállapítást nyert – a tulajdon használatára vonatkozó szabályozásnak minősül, ezen intézkedések nem sérthetik a tulajdonhoz való jog lényeges tartalmát vagy magát a tulajdonjog lényegét (lásd ebben az értelemben: 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítélet, C-83/20, EU:C:2022:346, 53. pont).
- 120 Ezenfelül meg kell állapítani, hogy ezen intézkedések elfogadása, és azok joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése, amint az a 2001/24 irányelvből következik, a Charta 17. cikke (1) bekezdésének harmadik mondata és 52. cikkének (1) bekezdése értelmében az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket szolgálja. Ugyanis, amint azt a Bíróság már elismerte, az ilyen intézkedések elfogadása a bankszektorban az Unió által követett általános érdekű célkitűzést szolgál, vagyis azt, hogy biztosítsák a bankrendszer – különösen az euróövezeti bankrendszer –

stabilitását, és elkerüljék a rendszerszintű kockázatot (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 20-i Ledra Advertising és társai kontra Bizottság és EKB ítélet, C-8/15 P-C-10/15 P, EU:C:2016:701, 71. és 72. pont; 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítélet, C-83/20, EU:C:2022:346, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 121 Végül, ami azt a kérdést illeti, hogy a reorganizációs intézkedésekben foglalt korlátozások, valamint azok joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése a Charta 17. cikkének (1) bekezdésében említett jogok gyakorlása tekintetében meghaladja-e az alapügyben szóban forgó általános érdekű célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket, emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a sajátos gazdasági környezetre tekintettel a gazdasági döntések meghozatalakor a tagállamok széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, és a tagállamok a legalkalmasabbak a kitűzött cél megvalósítására szolgáló intézkedések meghatározására (lásd ebben az értelemben: 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítélet, C-83/20, EU:C:2022:346, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 122 E tekintetben, amint arra a főtanácsnok az indítványának 119. pontjában lényegében rámutatott, a reorganizációs intézkedéseknek csak akkor van értelme, ha szétválasztást végeznek az életképtelen hitelintézet – azaz a jelen esetben a BES – forráselemei és eszközelemei között az ezen intézkedések által követett általános érdekű célkitűzések elérése, vagyis a bankrendszer stabilitásának biztosítása és a rendszerszintű kockázat elkerülése érdekében.
- 123 Másrészt, amint arra a spanyol és a portugál kormány az írásbeli észrevételeiben lényegében rámutatott, ezek az intézkedések, valamint a joghatásaiknak a fogadó tagállamban történő elismerése összeegyeztethetőnek tűnik az arányosság elvével, mivel az RGICSF rendelkezései értelmében azok a hitelezők, akiknek a követeléseit nem ruházták át az áthidaló bankra, jogosultak akkora összeghez jutni, amely nem lehet kevesebb, mint amelyhez akkor jutottak volna, ha az érintett hitelintézet rendes fizetéseképtelenségi eljárás keretében felszámolás alá kerül (lásd ebben az értelemben: 2022. május 5-i BPC Lux 2 és társai ítélet, C-83/20, EU:C:2022:346, 58. pont).
- 124 Mindemellett emlékeztetni kell arra, hogy a C-500/22. sz. ügyben szóban forgó követelés olyan adásvételi szerződésből ered, amelyet nem a BES-szel, hanem a Novo Bancóval kötöttek, és amelynek tárgya olyan kötelezettség volt, amely e szerződés megkötésének időpontjában a Novo Banco vagyonának részét képezte a 2014. augusztusi határozat értelmében, mivel az e kötelezettséghez kapcsolódó forrást csak a 2015. december 29-i határozatok alapján sorolták a BES forrásai közé.
- 125 Kétségtelen, hogy – amint arra a jelen ítélet 118. pontja emlékeztet – a 2001/24 irányelv nem képezi akadályát annak, hogy a székhely szerinti tagállam akár visszaható hatállyal is módosítsa a reorganizációs intézkedésekre alkalmazandó jogi szabályozást.
- 126 Ebből azonban nem következik automatikusan, hogy az ilyen visszamenőleges reorganizációs intézkedések semmi esetre sem sérthetik a Charta 17. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogot. A Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően ugyanis, és amint az a jelen ítélet 117. pontjában megállapítást nyert, e reorganizációs intézkedéseknek tiszteletben kell tartaniuk az arányosság elvét, azzal, hogy az igazolásuk érdekében hivatkozott közérdekre tekintettel kell ügyelni ezen elv tiszteletben tartására.

127 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy tiszteletben tartották-e ez utóbbi követelményt, figyelembe véve különösen egyrészt azt a tényt, hogy a 2014. augusztusi határozat 2. mellékletének (2) bekezdése kifejezetten előírta bizonyos eszközelemek és forráslemek Novo Banco és BES közötti átruházásának vagy „átadásának” lehetőségét, másrészt pedig a C-500/22. sz. ügyben szóban forgó hitelező szolgálatói minőségét.

A jogbiztonság elvéről

128 A jogbiztonság elvének állítólagos megsértését illetően, amelynek követelményeire a jelen ítélet 95. pontja emlékeztetett, hangsúlyozni kell, hogy a 2001/24 irányelv 2. cikke hetedik franciabekezdésének megfelelően a reorganizációs intézkedések azok az intézkedések, amelyek célja a hitelintézet pénzügyi helyzetének megőrzése vagy helyreállítása, és amelyek érinthetik harmadik személyek korábban megszerzett jogait, ideértve a követelések csökkentésének lehetőségét. Ezek az intézkedések azon tagállam jogszabályai alapján, ahol azokat meghozták, az egész Unió területén, minden további formáság nélkül hatállyal bírnak, ideértve a más tagállamokban lévő harmadik személyeket érintő következményeket is, ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének megfelelően.

129 Mivel nem vitatott, hogy a 2014. augusztusi határozat és a 2015. december 29-i határozat a 2001/24 irányelv értelmében vett reorganizációs intézkedések, amelyeket az RGICSF alapján fogadtak el, és amelyek szétválasztást végeznek az életképtelen hitelintézet kötelezettségelemei és eszközelemei között, az alapügyekben a hitelezők számíthattak arra, hogy bizonyos felelőségek, mint például a BES által a szerződéskötést megelőző tájékoztatás téves jellegéből eredő felelősség, mint amely a C-499/22. sz. ügy alapeljárásának tárgya, vagy bizonyos kockázatok, mint például a C-498/22. és C-500/22. sz. ügy alapeljárásainak tárgyát képező kockázatok, nem szállnak át az érintett áthidaló bankra. Egyébiránt a 2014. augusztusi határozat 2. melléklete (1) bekezdése b) pontjának v. alpontjából kitűnik, hogy továbbra is a BES vagyonaiban maradt „bármely olyan kötelezettség vagy kockázat, amelyek különösen csalásból, vagy a szabályozási, büntető-, illetve közigazgatási határozatok vagy rendelkezések megsértéséből származnak”.

130 Mindemellett, amint az a jelen ítélet 118. pontjában megállapítást nyert, a 2014. augusztusi határozat értelmében a BES rendelkezése alól kivonták a C-500/22. sz. ügyben szóban forgó követelést, mivel ez csak a 2015. december 29-i határozatok alapján, az RGICSF releváns rendelkezéseinek megfelelően került újra, visszaható hatállyal a BES forrásai közé.

131 Márpedig, amint arra a Bíróság rámutatott, a jogbiztonság elvével ellentétes valamely új szabály visszaható hatályú alkalmazása, kivéve ha azt közérdekű cél követeli meg, és az érintettek jogos bizalmát megfelelően tiszteletben tartják (2022. január 25-i VYSOČINA WIND ítélet, C-181/20, EU:C:2022:51, 49. és 59. pont).

132 E tekintetben a C-500/22. sz. ügyben szóban forgó követelés adósa személyének visszamenőleges hatályú módosítását észszerűen igazolhatja a bankrendszer stabilitásának biztosítására és a rendszerszintű kockázat elkerülésére irányuló általános érdekű célkitűzés. A jelen ítélet 127. pontjában említett tényezőkre tekintettel nem kizárt, hogy a hitelező jogos bizalmát ebben az ügyben megfelelően tiszteletben tartották, aminek vizsgálata mindenképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A Charta 38. cikkének (1) bekezdéséről és a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséről

- 133 Végül meg kell vizsgálni az előterjesztő bíróság által a C-498/22. és C-499/22. sz. ügyekben felvetett azon kérdéseket, amelyek az érintett reorganizációs intézkedéseknek és azok joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerésének a fogyasztók védelmével való összeegyeztethetőségére vonatkoznak.
- 134 Először is a C-499/22. sz. ügyet illetően meg kell állapítani, hogy e kérdések kizárólag a Charta 38. cikkének értelmezésére vonatkoznak, amely cikk úgy rendelkezik, hogy az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztók védelmének magas szintjét. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság nem pontosítja, hogy a Novo Banco ügyfelei, akik a jelen ügyben eljárak, fogyasztónak minősülnek-e valamely olyan uniós jogi aktus alapján, amelynek alapján adott esetben jogok illethetik őket.
- 135 E körülmények között a C-499/22. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdés e részének megválaszolása egy hipotetikus kérdésre vonatkozó tanácsadó jellegű vélemény adásának minősülne, tévesen értelmezve az EUMSZ 267. cikk által létrehozott bírósági együttműködés keretében a Bíróságra bízott feladatot (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i Stichting Rookpreventie Jeugd és társai ítélet, C-160/20, EU:C:2022:101, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 136 Másodsor viszont eltérő a helyzet a C-498/22. sz. ügy alapeljárását illetően. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indoklásából ugyanis az következik, hogy e jogvita keretében C.F.O. a 93/13 irányelv értelmében vett fogyasztóként az általa eredetileg a BES Spanyolországgal kötött jelzálogkölcsön-szerződésben szereplő – bíróság által tisztességtelennek nyilvánított – „küszöbkikötés” alapján jogalap nélkül megfizetett azon összegek visszamenőleges visszatérítését kéri, amelyeket a Spanyolországban elismert reorganizációs intézkedések révén a Novo Bancóra ruháztak át. Pontosabban C.F.O. azt állítja, hogy a 93/13 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a Bíróság által a 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítéletben (C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980) elfogadott értelmezésére tekintettel a „küszöbkikötés” tisztességtelen jellege az általa e feltétel alapján jogalap nélkül megfizetett teljes összeg visszafizetésével jár, amelyet a Novo Bancónak kell viselnie.
- 137 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az Unió politikáiban a fogyasztóvédelem magas szintje biztosításának követelménye, amint az a Charta 38. cikkéből következik, különösen érvényes a 93/13 irányelv végrehajtására (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Bondora ítélet, C-453/18 és C-494/18, EU:C:2019:1118, 40. pont).
- 138 Így figyelembe véve a fogyasztók védelméhez fűződő közérdek jellegét és fontosságát, a 93/13 irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy megfelelő és hatékony eszközöket biztosítsanak annak érdekében, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását. Ehhez a nemzeti bíróságoknak mellőzniük kell a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazását annak érdekében, hogy azok ne váltsanak ki kötelező joghatásokat a fogyasztó vonatkozásában, kivéve ha ezt a fogyasztó ellenzi (2023. június 15-i Bank M. [A szerződés semmissé nyilvánításának következményei] ítélet, C-520/21, EU:C:2023:478, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 139 Egy tisztességtelennek minősített szerződési feltételt főszabály szerint úgy kell tekinteni, mint amely nem is létezett, így az érintett fogyasztóra nézve nem fejthet ki joghatást. Következésképpen az ilyen feltétel tisztességtelen jellege bírósági megállapításának főszabály

szerint azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását kell eredményeznie, amelyben ez utóbbi e feltétel hiányában lenne (2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 61. pont; 2023. június 15-i Bank M. [A szerződés semmissé nyilvánításának következményei] ítélet, C-520/21, EU:C:2023:478, 57. pont).

- 140 Ebben az összefüggésben a Bíróság kifejtette, hogy a nemzeti bíróság azon kötelezettsége, hogy mellőzze az olyan tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazását, amely jogalap nélkül kifizetettnek bizonyuló összegek fizetésére kötelez, főszabály szerint ezzel egyező összegű visszafizetési kötelezettséget eredményez, amennyiben az ilyen visszafizetési kötelezettség hiánya kétségesse tehetné azt a visszatartó hatást, amelyet a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdése kívánt fűzni a fogyasztók és az eladók vagy szolgáltatók között megkötött szerződésekben szereplő kikötések tisztességtelen jellegének megállapításához (2023. június 15-i Bank M. [A szerződés semmissé nyilvánításának következményei] ítélet, C-520/21, EU:C:2023:478, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 141 Mindazonáltal ezen elvi megállapítások ellenére a Bíróság azt is elismerte, hogy a fogyasztóvédelem nem abszolút jellegű (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 68. pont).
- 142 Ezenfelül a Bíróság elismerte, hogy amennyiben egyértelmű közérdek fűződik annak biztosításához, hogy a befektetők és a hitelezők védelme az egész Unióban erős és egységes legyen, ez az érdek nem tekinthető úgy, mint amely minden körülmények között érvényesül a banki rendszer stabilitásának biztosítására irányuló közérdekkel szemben (lásd ebben az értelemben: 2016. november 8-i Dowling és társai ítélet, C-41/15, EU:C:2016:836, 54. pont; 2022. május 5-i Banco Santander [A Banco Popular szanálása] ítélet, C-410/20, EU:C:2022:351, 36. pont).
- 143 Márpedig, amint az a jelen ítélet 120. pontjában megállapítást nyert, a 2001/24 irányelvből eredő reorganizációs intézkedések meghozatala és joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése az Unió által követett általános érdekű célkitűzésnek, nevezetesen a bankrendszer stabilitásának biztosítására, valamint a rendszerszintű kockázat elkerülésére irányuló célkitűzésnek felel meg.
- 144 A jelen ügyben a reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése, amint az a 2001/24 irányelvből következik, magában foglalja, hogy a BES vagyona körében marad az a felelősség és az ahhoz kapcsolódó kockázatok, hogy a jelzálogkölcson-szerződésnek a 2014. augusztusi határozat elfogadását megelőző alkalmazási időszaka tekintetében túlfizetett kamatokat alkalmaznak. Márpedig a fogyasztónak az eladóval vagy szolgáltatóval kötött szerződésekben a tisztességtelen feltételek alkalmazásával szembeni, a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdéséből eredő védelme nem vonatkoztathat el a vagyoni felelősségnek a fizetésektelen hitelintézet és az áthidaló bank közötti megosztásától, amelyet a székhely szerinti tagállam által elfogadott reorganizációs intézkedések rögzítettek.
- 145 Ha ugyanis a 93/13 irányelv által biztosított védelem lehetővé tenné a fogadó tagállam minden fogyasztójának, aki a fizetésektelen hitelintézet hitelezője, hogy megghiúsítsa azon intézkedések elismerését, amelyek révén a székhely szerinti tagállam döntött a vagyoni felelősségnek a hitelintézet és az áthidaló bank közötti megosztásáról, e tagállam hatóságainak a bankrendszer stabilitása védelmének biztosítására irányuló beavatkozását megfosztanák a hatékony érvényesülésétől minden olyan tagállamban, amelyben a fizetésektelen hitelintézetnek fióktelepei vannak.

- 146 E tekintetben pontosítani kell továbbá, hogy figyelembe véve egyrészt az ezen intézkedések által, valamint az ezen intézkedések joghatásainak más tagállamokban történő elismerése által követett célt, amely annak elkerülésére irányul, hogy az Unión belüli bankpiacok erőteljes integrációjára tekintettel valamely hitelintézet csődjé, tovagyűrűző hatással, olyan rendszerszintű károkat okozzon, amelyek érintik e piacok stabilitását, és általánosabban, az uniós belső piac stabilitását, másrészt pedig a jelen ügyben az illetékes portugál hatóság által a BES tekintetében elfogadott reorganizációs intézkedések fennállását, a jelen ügyek egyértelműen különböznek a 2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet (C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980) alapjául szolgáló ügytől.
- 147 A fenti megfontolások összességére tekintettel a C-498/22. és C-499/22. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésekre, valamint a C-500/22. sz. ügyben előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését a Charta 38. cikkével összefüggésben, valamint e charta 17. cikkét és a jogbiztonság elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal főszabály szerint nem ellentétes a székhely szerinti tagállamban a 2001/24 irányelv alapján elfogadott olyan reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése, amelyek előírják egy áthidaló bank létrehozását és az ezen intézkedések tárgyát képező hitelintézet forrásai között a szerződéskötést megelőző vagy szerződéses felelősség alapján járó összegek megfizetésére irányuló kötelezettség fenntartását.

A költségekről

- 148 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdését és 6. cikkét az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkének első bekezdésével, valamint a jogbiztonság elvével összefüggésben**

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes, hogy az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében előírt közzététel hiányában a székhely szerinti tagállamtól eltérő tagállam bírósága elismerje egy hitelintézet tekintetében az e bírósághoz fordulást megelőzően elfogadott, e hitelintézet kötelezettségeit és felelősségeit részben egy áthidaló bankra átruházó reorganizációs intézkedés joghatásait.

- 2) A 2001/24 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését az Alapjogi Charta 47. cikkének első bekezdésével, valamint a jogbiztonság elvével összefüggésben**

a következőképpen kell értelmezni:

magánszemélyek nem hivatkozhatnak a bizalomvédelem elvére egy olyan áthidaló bankkal, vagyis az általános jogot meghaladó jogosultságokkal nem rendelkező

magánjogi szervezettel szemben, amelyet egy olyan hitelintézetre vonatkozó reorganizációs intézkedések keretében hoztak létre, amelynek eredetileg ügyfelei voltak, annak érdekében, hogy megállapítsák ezen áthidaló banknak az e hitelintézettel előzetesen kötött szerződésekhez kapcsolódó szerződéskötést megelőző és szerződéses kötelezettségek címén fennálló felelősségét. Pusztán az a körülmény, hogy az említett hitelintézetet a privatizációja érdekében valamely hatóság ideiglenesen ellenőrizte, nem minősítheti a banki és pénzügyi szolgáltatások versenyző piacán működő ugyanezen hitelintézetet nemzeti közigazgatási hatóságnak.

- 3) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését az Alapjogi Charta 38. cikkével összefüggésben, valamint e charta 17. cikkét és a jogbiztonság elvét**

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal főszabály szerint nem ellentétes a székhely szerinti tagállamban a 2001/24 irányelv alapján elfogadott olyan reorganizációs intézkedések joghatásainak a fogadó tagállamban való elismerése, amelyek előírják egy áthidaló bank létrehozását és az ezen intézkedések tárgyát képező hitelintézet forrásai között a szerződéskötést megelőző vagy szerződéses felelősség alapján járó összegek megfizetésére irányuló kötelezettség fenntartását.

Aláírások